

Aanvang

Regiobijeenkomst 26 augustus 2019 te Biezenmortel

Aanwezigen vanuit VKKNB:

Evert van Schoonhoven, voorzitter
Eric Daandels, bestuurslid
Dewi Wagelmans, aspirant-bestuurslid en verslaglegger

Aanwezigen vanuit de dorpsraden:

Dorpsraad Ulicoten:	Marie-José Geerts Nathalie Hoeke Karel Geerts
Dorpsraad Eethen:	Henk Branderhorst Piet Hobo
Stichting Dorpsbelang Molenschot:	Frank Multem
Coöperatie Esbeek:	Han Bolijn
Coöperatie Biezenmortel:	Mark van Iersel Thomas Ballum
Kleine Kernen Magazine:	Bertrand Verhelst Jeroen Verhelst
Afwezig:	Monique Willems, Dorpsraad Ulicoten

Opening

Eric opent de vergadering met de introductie van de VKKNB. Hierbij geeft hij aan dat de relatie met de Provincie Noord-Brabant de laatste jaren moeizaam is geweest. Dat heeft het bestuur veel kruim gekost en we beseffen ons terdege dat het contact met onze leden niet de aandacht heeft gekregen die het verdient. Inmiddels is deze relatie enigszins genormaliseerd; we hebben het afgelopen half jaar een reorganisatie doorgevoerd en gewerkt aan een periodieke nieuwsbrief en een website die weer helemaal actueel is en daarmee een bron van informatie voor ieder aangesloten dorpsraad.

Daarnaast heeft het bestuur besloten om de provincie in 4 regio's op te delen en dat iedere regio 2 aandachtbestuurders heeft. Voor Midden-Brabant zijn dit Evert en Eric. Zo willen we het contact weer verder aanhalen met onze leden en in dat licht staat ook deze bijeenkomst.

Voorstelronde

De redactie van het Kleine Kernen Magazine is aanwezig en wil ook vernieuwen. De relatie met de VKKNB is versterkt en zij willen zich verder gaan richten op social media, filmpjes e.d. om zo een betere, wederzijdse communicatie naar de dorpen te krijgen. Ze roepen dan ook de dorpsraden op om relevante informatie naar de VKKNB en/of het Kleine Kernenmagazine te sturen. In september verschijnt een speciaal Themanummer Zorg en ze willen graag in de naaste toekomst gaan werken aan een "Themanummer Jongeren in het dorp". Een uitgave voor met name jongeren en mét jongeren gemaakt. Verder staan ze open voor suggesties.

- 1) Biezenmortel is veel bezig met de herindeling, ze worden samengevoegd met Tilburg. Daarnaast is marketing een belangrijk onderdeel: ze willen graag jonge gezinnen naar de kern halen.

- 2) Esbeek is bezig om meer starterswoningen in het dorp te kunnen bouwen. Ze hebben hun dorpschool ondergebracht binnen de leegstaande kerk. Maar voor de komende jaren is vooral woningbouw hun speerpunt.
- 3) Ulicoten bevestigt dat alle bovengenoemde punten inderdaad hot topics zijn op het moment. Zij komen vooral luisteren en leren. Het lijkt alsof er meer kinderen in het dorp komen.

Evert vraagt welke relatie de dorpsraad heeft met de gemeente Baarle-Nassau. Zij geven aan dat zij in een goed overleg verkeren met de dorpsbewoners en de gemeente. De dorpsraad organiseert bijeenkomsten waar relevante onderwerpen met de dorpsgenoten worden besproken. Zij zijn zelf ook nog hun positie aan het bepalen, omdat zij nog een vrij nieuwe dorpsraad zijn. De suggestie wordt gedaan om het kleine kernenspel van de VKKNB met elkaar te spelen. In spelvorm werk je aan teambuilding en prioriteitstelling van thema's die binnen de gemeenschap leven.

- 4) Eethen wacht af hoe het in de nieuwe gemeente Altena gaat. Zij proberen de schakel te zijn tussen de burger en de overheid. Zij merken dat openheid en eerlijkheid goed werkt, ook als iets niet gerealiseerd kan worden. Op dit moment schort het bij hen aan communicatie. Het is afwachten hoe het er in de nieuwe gemeente aan toe gaat; er is nog veel onduidelijkheid.
- 5) Stichting dorpsbelang Molenschot heeft geen leden en zegt iedereen te vertegenwoordigen in Molenschot. Zij verdelen zichzelf, 15 personen, over verschillende werkgroepen. Zij merken dat ze veel bereikt hebben de laatste tijd en zijn op dit moment bezig nieuwe doelen te stellen. Zo hebben zij bijvoorbeeld een buurthuis kunnen realiseren. Woningbouw is een groot issue bij hen i.v.m. de luchtbasis Gilze-Rijen. Ook doen zij mee aan [project Smile](#), hierbij is een initiatief geweest om bij 10 wijken te bekijken hoe zij meer naar energieneutraliteit toe kunnen gaan en hoe zij dit met de burgers kunnen realiseren. Ook merken ze dat de Omgevingswet veel onduidelijkheden geeft.

Presentatie VKKNB

Eric introduceert het witboek en hierbij de nieuwe werkwijze en gedachte van de VKKNB. We zijn een provinciale vereniging met als werkgebied Noord-Brabant. 145 dorpen zijn lid van de VKKNB. Onze doelstelling is niet alleen met elkaar te praten, maar ook om van elkaar te leren om zo de leefbaarheid en de vitaliteit van ieder dorp te behouden en daar waar mogelijk te verbeteren. Zo willen wij een kennisbank voor onze leden zijn en werken samen aan een vitaal Brabant in alle kernen. Wij kunnen veel vertellen over wat we willen en kunnen doen, maar belangrijker is dat we vraaggestuurd gaan werken. Waar ligt de behoefte van onze leden? Waar dienen wij onze energie op te richten? Dus ook deze vragen vanavond nadrukkelijk op de agenda. Wat zijn de onderwerpen die jullie bezig houden en wat kan vervolgens de VKKNB voor jullie betekenen?

Woningbouw

Biezenmortel ziet ook vergrijzing en weinig nieuwbouw. De school dreigt van 100 naar 70 leerlingen te zakken. Ook merken ze dat de voetbalvereniging moeilijk elftallen kan vormen. Je komt in een neerwaartse spiraal terecht. Hun conclusie is gewoon dat er woningen gebouwd moeten worden. Hierbij hebben zij aangetoond dat er vraag is naar nieuwe woningen. Zo zijn ze bij bijvoorbeeld de voetbalclub binnengelopen en hebben jongeren die voorheen in Biezenmortel zijn opgegroeid benaderd met de vraag of zij (weer terug) in het dorp willen komen wonen. De dorpsraad merkt wel dat het aantonen van deze woningbehoefte niet genoeg is om de gemeente tot actie te krijgen.

Eric geeft aan dat er vaak via een duurzaamheidsladder getoetst gaat worden. De wethouder moet dus onderbouwen waarom het bouwen van huizen noodzakelijk is. Zo kun je een verslag opstellen

hoe deze bouw gaat helpen voor de continuïteit van de school, sportvereniging etc. Laat de discussie dan ook niet gaan over hoeveel huizen er moeten komen, maar stel vast dat er behoefte is. Zo kun je een pilot van bijvoorbeeld 10 huizen beginnen. Wanneer deze 10 huizen goed verkopen bepaalt de markt dat er vraag is.

Biezenmortel merkt op dat er grotere leefbaarheidsproblemen bestaan binnen de kleine kernen van 1.000 of minder inwoners. Als een winkel wegvalt binnen een klein dorp dan wordt dat veel sterker gevoeld dan in een dorp van 5.000 inwoners. Zij zouden graag zien dat de VKKNB meer aandacht geeft aan de kleinere dorpen van 1.000 – 2.000 inwoners.

Eethen geeft aan dat je eventueel kan fuseren op punten zoals voetbalverenigingen. Biezenmortel geeft aan dat zij hier minder voor voelen, omdat zij bang zijn hun identiteit te verliezen. Biezenmortel geeft ook aan dat de ligging een probleem is. Op het moment dat zij geen school meer hebben, zal ook geen gezin er gaan wonen en ontstaat er een vergrijzende bevolking.

Evert geeft aan dat de provincie in haar nieuwe beleid meer aandacht wil geven aan deze problematiek. Eén van de speerpunten is het zogenaamde BlijfKlimaat! Het bestuur wil daar graag samen met anderen concrete invulling aan willen geven. Eric voegt toe dat van de kleine kernen wel wordt verwacht dat zij een gerichte visie hebben. Wanneer er een gedragen dorpsvisie is, wil de provincie ook kijken naar verschillende financieringsconstructies.

Eethen en Molenschot merken dat jongeren en ouderen in het dorp houden lastig is, omdat zij het feit niet kunnen veranderen dat er geen winkels of werk in de directe omgeving zijn. Ulicoten geeft aan dat het niet altijd ligt aan de voorzieningen, maar het feit dat er geen huizen beschikbaar zijn. Niet alleen beschikbare huizen is een probleem, maar ook het feit dat de huizenprijzen omhoog zijn gegaan. Zo zijn de starters genoodzaakt om zich in een stad te vestigen en na jaren sparen kunnen zij zich pas weer een huis in een kleine kern veroorloven.

Vraag: Hoe kijkt de VKKNB naar de grote steden, welke rol gaan de steden spelen bij de provincie? Evert: Er is in de afgelopen decennia veel geïnvesteerd in het stedelijk gebied van Brabant via het zgn. B5-beleid (Eindhoven, Den Bosch, Tilburg, Breda en Helmond). De Brabantse economie moest een flinke impuls krijgen en dat is ook grotendeels gelukt. Echter dit beleid kent ook zijn keerzijde: er valt een trend te constateren dat steeds dat meer mensen weg willen uit deze drukte. Het voorwerk ligt nu bij de provincie om hierop in te spelen. Kansen die hierbij voor de kleine kernen liggen zijn bijvoorbeeld dat je ervoor kan zorgen dat er glasvezel aangelegd wordt in je kern. Dit zorgt ervoor dat mensen meer vanuit thuis kunnen werken en de rust op kunnen zoeken. Evert geeft aan dat vanuit de EU een programma wordt opgestart om dit te ondersteunen: SmartVillages. Het bestuur van de VKKNB heeft bij de provincie hier op gewezen om zo samen aanspraak te maken op een deel van dat geld. Het is van belang dat de dorpsraden hier ideeën en plannen voor aandragen.

De coöperatie Esbeek is in 2006 opgestart, zij hebben meteen woningen gebouwd volgens het CPO-principe (Coöperatief Particulier Opdrachtgeverschap). In 2015 hebben ze een tweede project opgepakt. Ze zijn met een woonbehoefte-onderzoek naar de gemeente gegaan als argument dat er daadwerkelijk vraag was naar woningen en hebben in een deel van deze woonbehoefte kunnen voorzien. Onder andere hierdoor is het vertrouwen van de politiek in de dorpscoöperatie gegroeid, ze worden serieus genomen, en zo worden de plannen van de coöperatie snel besproken en daar waar mogelijk omgezet in beleid. Ook geeft Esbeek aan dat het belangrijk is om goed contact met het college te hebben, zo kun je het beste direct contact zoeken met de wethouder. Samen met specialisten uit de regio hebben zij een visie geschreven tot 2030 voor de kern. Deze visie hebben zij naast de kaart gelegd en op deze manier gezien dat er een paar locaties mogelijk zijn om opnieuw te

bouwen, maar dat niet alle woningen mogelijk zouden kunnen zijn. Met dit complete plan heeft de gemeente gezegd iets te kunnen doen. De gemeente heeft dit plan ook nodig als argument naar de provincie toe en zo kunnen zij samen iets regelen. Wel heeft Esbeek zelf een gedetailleerd onderzoek gedaan naar de woningvraag.

Conclusie

Woningbouw blijft belangrijk binnen de kleine kernen. Vooral wanneer je kijkt naar de leefbaarheidsvraagstukken. Hierin ligt ook een oproep naar de VKKNB om dit hoog in het vaandel te houden en steeds onder de aandacht te blijven brengen bij gemeenten en de provincie. Het is namelijk slim om samen met de gemeente te werken, hier kan je vaak inhaken op bestaande bestemmingsplannen. Probeer ook niet alleen te focussen op jeugd, maar houd je plannen inclusief. Alle leeftijden binnen een kleine kern werken mee aan de leefbaarheid.

Omgevingswet

Vele wetten, met name wetten op het gebied van de Ruimtelijke ordening, milieu en natuur moeten worden teruggebracht naar één wet in 2021: de Omgevingswet. Deze Omgevingswet gaat ervan uit dat de bewoners aan het begin van het proces betrokken worden bij het beleidsproces. Dorpsraden kunnen hier een hele proactieve rol spelen. Wat voor de kernen betekent dat zij meer kansen hebben en deze dus ook meer kunnen pakken. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe de nadere uitwerking plaats gaat vinden. Maar wat wel duidelijk is, is dat er meer sprake dient te zijn van burgerparticipatie. Eric vraagt of een kleine kern binnen de vergadering al iets heeft gemerkt van meer betrokkenheid. Hij stelt deze vraag ook omdat hij heeft gemerkt dat de overheid het soms lastig vindt om los te laten.

Molenschot heeft gemerkt dat er een pilot is opgezet, maar ook weer is stopgezet. De reden voor stopzetting was dat de gemeente ook last heeft van veel onduidelijkheid. Zij moeten een nieuwe manier van denken aannemen, maar zijn vaak nog niet zover. Molenschot vraagt zich hierin wel af of zij moeten wachten op de gemeente of dat zij zelf initiatief moeten nemen. Eric geeft aan dat een gemeente die vooruitstrevend is ook invloed heeft op gemeentes die meer afwachtend zijn. Een gemeente die iets opstart en stillet zal wellicht baat hebben bij dorpsraden die meehelpen het op te pakken. Molenschot merkt dat het niet heeft geholpen wanneer zij zelf trekker zijn van de nieuwe plannen. Volgens Evert is het wel beter om een proactieve houding aan te nemen, van belang hierbij is wel dat er enige expertise aanwezig dient te zijn binnen het dorp. Biezenmortel geeft aan dat het aankaarten via de gemeenteraad helpt en via deze weg op de politieke agenda komt.

Kleine kernen spel

VKKNB heeft twee spellen in bezit. Stel je wilt met bewoners een visie ontwikkelen. Dit is best abstract. Met behulp van dit spel kun je bepaalde aspecten / discussies op gang brengen. Ook kan het spel gespeeld worden om binnen je dorpsvertegenwoordiging aan teambuilding en visieontwikkeling te doen.

Rondvraag

Molenschot vraagt zich af waarom de urgentie rondom de wetgeving van asbest weg is. Eric geeft aan dat de Eerste Kamer de wet niet heeft aangenomen. Hierdoor is dus de urgentie weggenomen. Met de gemeente Heeze-Leende en de Omgevingsdienst in ZO-Brabant heeft de VKKNB een succesvol pilot-project gedraaid waarbij collectief met bewoners aan asbestsanering is gedaan. Gezamenlijk aanbesteden is vele malen goedkoper dan dat iedere bewoner dit zelf zou doen. Daardoor zijn de kosten voor asbestsanering flink aan het dalen. De situatie is nu dat asbestsanering tot 2024 geen verplichting is, maar er blijft natuurlijk wel sprake van gezondheidsrisico's.

Biezenmortel vraagt wanneer de SmartVillages-gelden van de EU (3,4 miljard) vrijkomen. Evert geeft aan dat deze al langzaam vrijgegeven worden. Elke keer onder een bepaalde noemer. In Europa heet dat dan 'cases'. Het is van belang daar goed van op de hoogte te zijn. Daarom hebben we de provincie gevraagd om met ons mee te kijken wanneer er een case voorbij komt waar wij in Nederland c.q. Brabant ook aanspraak op kunnen maken en dan tijdig een subsidietraject in kunnen gaan met provincie, gemeente en dorpsvertegenwoordigers.

Verder vraagt Biezenmortel of de Omgevingswet alles omvat binnen de ruimtelijke ordening. Evert bevestigt dat het inderdaad over het gehele RO-beleid gaat maar zelfs ook nog verder. Ook milieu- en natuur en zelfs aspecten binnen het sociale domein (kunnen) worden meegenomen. Er dient dus op een heel andere manier naar de huidige bestemmingsplannen gekeken te worden. Vandaar dat het opstellen van een dorpsvisie zo van belang is om als bewoners volwaardig in dat proces mee te kunnen doen.

Daarnaast komt de vraag vanuit Biezenmortel of meer leden last hebben van het terugdringen van openbaar vervoer. En kan de VKKNB hier iets in betekenen? Eric geeft aan dat de VKKNB altijd al bereikbaarheid en infrastructuur op de agenda heeft staan en dat ook zal blijven doen. We hebben een vertegenwoordiger die zitting heeft in het Reizigersoverleg Brabant. De provincie geeft aan geen lege bussen meer te willen laten rijden. Het resultaat is kleinschalige vervoersbewegingen. Molenschot heeft hierin "Molenschot mobiel" voor ouderen opgezet om ouderen iets mobieler te maken. Dit wil zeggen dat mensen die de ouderen in het dorp rondrijden een kilometervergoeding krijgen, op vrijwillige basis.

Belangrijke data

29 oktober houden wij onze Algemene Ledenvergadering in Oisterwijk.

23 november vindt het landelijke Plattelandsparlement plaats in Venhorst.